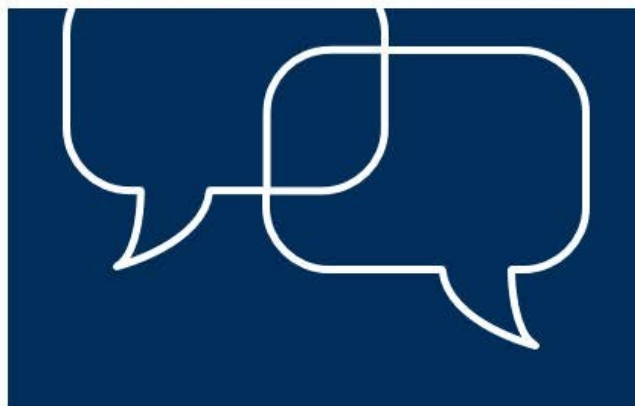
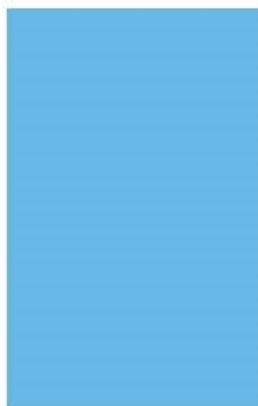
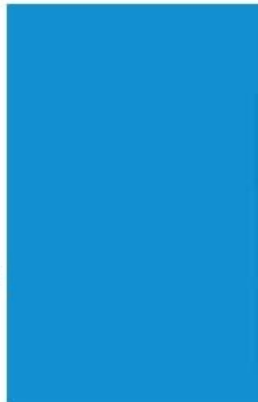

Dyrøy
kommune

Årsbudsjett 2024

Økonomiplan 2024-2027

Mister du penger, mister du ingen ting.

Mister du æren, mister du meget.

Mister du håpet, mister du alt. (Finsk ordtak)

Størsteparten av de penger som staten setter i omløp, later til å lide av hjemlengsel. (Prins Philip)

Det er herlig å ha penger, så lenge man ikke har mistet gleden ved ting man ikke kan kjøpe for penger. (Salvador Dali)

Rådmannens innledning

1. Generelt

Dyrøy kommune skal være en god kommune for innbyggere, næringsliv, besøkende og ikke minst for de ansatte. Dette er fortsatt den klare strategien, både i det daglige arbeidet og gjennom de langsiktige planer.

Den kommunale drifta er fortsatt under sterkt økonomisk press. Årets budsjett er viser et fortsatt behov for betydelig nedstyring. Årsaken er i stor grad renteøkning, samt noen enkeltfaktorer som ligger utenfor kommunens kontroll. Etter flere år med nedtrekk, ser rådmannen det som helt nødvendig at man må gjøre strukturelle grep for å sikre at kvaliteten på tjenestene i størst mulig grad opprettholdes. I dette ligger naturlig nok en endring fra fulldelt til fådelt skole, hvor prosessen er i gang. Men en tydelig omforent plan som også viser tydelige resultater i 2024 må på plass. I tillegg bør det utredes en mulig samordning, ev. samlokalisering av skole og barnehage som kan realiseres i løpet av de nærmeste årene. Bakteppe i denne sammenheng er prognosene fra SSB som viser en kraftig nedgang i elevtall på skolen (ca. 65 i 2026). Vi har et skolebygg som har håndtert i alle fall tre ganger dette. Mulige synergier både på drift av bygning og personell bør utredes. I dette ligger et mulig nybygg (oppvekstsenter) som kan bidra til effektiv drift og ressursutnyttelse av bygg, personell osv.

For den største sektoren, Helse og omsorg, må denne fortsatt rigges for det fremtidsbildet som tegner seg, både for Dyrøy kommune og for landet for øvrig. Antall eldre vil øke kraftig, og særlig prognose knyttet til andel innbyggere med kognitiv svikt vil kreve ressurser fra kommunen. Hvordan vi i dag legger til rette for dette fremtidsbilde, vil være avgjørende for vår evne til å håndtere dette i fremover. Tilrettelegging for effektiv og fremtidsrettet bygningsmasse pågår. Samtidig må vi sikre at vi greier å tilby et godt arbeidsmiljø, mulighet for kompetanseutvikling, konkurransedyktige arbeidsvilkår osv. vil være svært viktig for å kunne rekruttere og beholde medarbeidere. Samtidig må vi evne å dimensjonere og organisere tjenesten i tråd med de behov som til enhver tid eksisterer.

Generelt er det slik at kommunen må evne å utnytte de fordeler som ligger i det å være en liten kommune, nemlig evnen til raske omstillinger og justeringer av tjenesten i tråd med de økonomiske rammer og de krav til kvalitet som foreligger til enhver tid. Det krever fleksibilitet og en felles virkelighetsforståelse, både politisk og administrativt, samtidig som vi evner å kommunisere dette ut til kommunens innbyggere (og brukere av kommunale tjenester).

Hovedmålet vil fortsatte være gode, likeverdige, helhetlige og samordnede tjenester, samt tilstrekkelig kapasitet, relevant kompetanse, tilstrekkelig distanse og effektiv tjenesteproduksjon.

2. Rammer for budsjettarbeidet

2.1. Kommuneplanen

Plan og bygningsloven stiller krav om at kommunen skal ha en planstrategi (§ 10-1) som viser gjeldende- og kommende planverk som skal ligge til grunn for kommunal styring. Den overordnede planen her er kommuneplanen (§ 11-1), som består av en samfunnsdel og en arealdel.

Planstrategien for Dyrøy kommune (gjeldende for 2020-2023) ble vedtatt høsten 2020.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i 2015 for perioden 2015 – 2026, mens arealdelen er vedtatt i 2019.

Kommuneplanens samfunnsdel er under revisjon og planlagt vedtatt i løpet av 2024. I den forbindelse vil planstrategi 2024-2027 slås sammen med planprogrammet for samfunnsplan, og lagt frem for vedtak våren 2024.

«Dyrøy – den lærende kommune»

Kommunen har gjennom mange år hatt visjonen «Dyrøy – den lærende kommune». Denne er tydelig definert i kommuneplanens samfunnsdel, hvor det overordnede effektmålet er å utvikle kommunal praksis i overensstemmelse med livslang læring og lærende organisasjoner. Generelt skal kommunen være offensiv i møtet med utfordringer, både internt i kommuneorganisasjonen, og i relasjon til endringer i omgivelsene.

Værebegrepene skal være ledestjerner i hverdagen til alle ansatte. Værebegrepene bygger opp under mål og visjonen:

- Faglig dyktig
- Imøtekommende
- Nyskapende

2.2. Kommunens frie inntekter

Kommunesektorens frie inntekter består av skatteinntekter, rammetilskudd, eiendomsskatt og andre ikke øremerkede statlige tilskudd. De frie midlene som overføres til kommunen over statsbudsjettet er kommunens hovedfinansieringskilder for driftsrammene og har avgjørende betydning på det konsekvensjusterte budsjettet for det kommende året. Midlene påvirkes også i stor grad av den demografiske utviklingen i kommunen.

For Dyrøy kommune har inntektsutviklinga knyttet til frie inntekter i hovedsak blitt redusert de siste årene. Dersom man ser på tallgrunnlaget for de siste fire forutgående årene viser det en samlet reell nedgang i inntekter på 8,6 % tilsvarende ca. 8,6 mill. For 2024 ligger kommunen inne med en realvekst på 0,8 % tilsvarende ca. 0,9 mill.

Tabell 1: Nominell- og realvekst i prosent og kr fem siste år

Årstall	Anslag frie inntekter	Anslag oppgavekorrigert vekst	Nominell vekst	Realvekst	Anslag beløp i kroner
2024	112 095 000	5 407 000	5,1 %	0,8 %	0,9 mill.
2023	104 758 000	1 716 000	1,7 %	-2,0 %	- 2,1 mill.
2022	100 294 000	414 000	0,4%	-2,1 %	-2,1 mill.
2021	98 599 000	1 375 000	1,4%	-1,3 %	-1,3 mill.
2020	99 791 000	484 000	0,7%	-2,6 %	-2,6 mill.

Handlingsrom

Forslaget til statsbudsjett for 2024 legger opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på 6,4 mrd. kr (skatt og rammetilskudd). Av veksten går 5,1 mrd. kr til kommunene og 1,3 mrd. kr til fylkeskommunene. For kommunene tilsvarer dette en nominell vekst på 4,7 % og en realvekst på 0,4 % etter at generell lønns- og prisvekst (kommunal deflator) er trukket ifra.

Kommunesektoren anslås å få merutgifter knyttet til den demografiske utviklingen på 3,9 mrd. kr i 2024, hvorav kommunenes merutgifter utgjør 3,1 mrd. Pensjonskostnadene forventes å øke med 2,0 mrd. kr fra 2023 og 2024.

Innenfor veksten til kommunene er det lagt inn bindinger på 250 mill. kr:

- 150 mill. kr. begrunnes med økt satsing på psykisk helse og rus
- 100 mill. kr. er fordelt til de kommunene som taper mest på modellen for gradert basiskriterium

I tillegg foreslås det å styrke bevilgningen til helsestasjon og skolehelsetjenesten med 40 mill. kr. som vil bli utbetalt over rammetilskuddet til kommunene.

Kommunesektorens handlingsrom er vist i tabellen nedenfor.

Tabell 2: Kommunesektorens handlingsrom etter statsbudsjett 2024

	Kommuner (i mrd. kr.)	Fylkes- kommuner (i mrd. kr.)	Kommune- sektoren samlet (i mrd. kr.)
Realvekst i frie inntekter 2024	5,1	1,3	6,4
Merkostnader demografi	-3,1	-0,8	-3,9
Merkostnader pensjon	-1,8	-0,2	-2,0
Satsinger innenfor frie inntekter	-0,25	-0,3	-0,55
Styrket bevilgning til helsestasjon og skolehelsetjeneste	0,04	0	0,04
Handlingsrom	-0,01	0,0	-0,01

Regjeringens forslag vil altså redusere kommunesektorens handlingsrom med 10 mill. kr. i 2024 når det er tatt hensyn til merutgifter til demografi og pensjon, samt satsinger innenfor veksten.

Dyrøy kommune vil motta 104,8 millioner i frie inntekter (sum skatt og rammetilskudd) i 2024.

Tabell 3: Budsjettert skatt på inntekt og formue og rammetilskudd for 2024 sammenlignet med opprinnelig budsjett 2023 og prognose årsresultat pr 2. tertial 2023.

1000 kr	Regulert budsjett 2023	Prognose 2. tertial (etter RNB)	Budsjett 2024
Rammetilskudd	56 798	57 580	60 839
Rammetilskudd inntektsutjevning (skatt)	8 358	8 858	9 525
Skjønn	620	620	1 050
Småkommunetillegg	6 257	6 257	6 526
Nord-Norge tilskudd	3 954	3 954	4 077
Sum rammetilskudd	75 987	77 269	82 017
Skatt på inntekt og formue (lokal skatteinngang)	28 771	28 091	30 263
Sum rammetilskudd og skatt på inntekt og formue	104 758	105 360	112 280
Nasjonalt skatteanslag	200 075 000	208 200 000	220 250 000
Nominell skattevekst fra året før	-4,9 %	-5,8 %	5,8 %
Folketall 1.1	1 056		1 067
Folketall 1.4	1 067		
Folketall 1.7	1 073		

2.3. Grunnrenteskatt på havbruk

Grunnrenteskatt på havbruk ble innført fra og med 2023. Ved innføring av grunnrenteskatt på havbruk ble det lagt opp til at kommunesektoren skulle få inntekter tilsvarende halvparten av provenyet fra grunnrenteskatten. Det er lagt opp til at kommunesektoren skal få inntekter tilsvarende halvparten av inntektene fra grunnrenteskatt. Vertskommunene og – fylke får inntekt fra produksjonsavgiften, som ble økt til 90 øre per kilo fra 1. juli 2023. Samtidig er vertskommunene og – fylkene sin del av inntekten fra salg av nye konsesjoner økt fra 40 % til 55 %.

Regjeringer legger i tillegg opp til å gi en ekstrabevilgning i år der grunnrenten var høy, fordelt til kommunene etter kostnadsnøkkelen i rammetilskuddet, og til fylkeskommunene. Regjeringen foreslår for 2024 at ekstrabevilgningen blir brukt til å delfinansiere tiltak på barnehageområdet. Midlene til barnehagetiltakene er forslått plassert på kommunene sitt rammetilskudd. Slik sett er det dermed i realiteten kommunesektoren selv som finansierer deler av maksprisreduksjonen i barnehage for 2024.

Havbruksfondet ble besluttet opprettet av Stortinget i 2015. Tabellen nedenfor viser kommunens utbetalinger fra havbruksfondet frem til 2022:

Tabell 4: Utbetalinger fra Havbruksfondet i perioden 2015-2022.

2022	16 445 954
2021	4 030 749
2020	12 642 677
2019	1 233 085
2018	16 055 999
2017	309 234
	50 717 699

For budsjett- og økonomiplan 2024-2027 har Telemarksforskning på vegne av Dyrøy kommune utarbeidet et anslag over utbetalinger fra havbruksfondet for årene 2024-2027.

Tabell 5: Anslag utbetaling fra Havbruksfondet i perioden 2024-2027

	2024	2025	2026	2027
Auksjonsinntekt	11 229	0	11 229	0
Produksjonsavgift	5 819	5 819	5 819	5 819
Sum havbruksmidler	17 048	5 819	17 048	5 819

2.4. Eiendomsskatt

Eiendomsskatt er en frivillig skatt og det er kommunestyret selv som avgjør om det skal skrives ut eiendomsskatt. Maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidsbolig er 4 promille, mens den er 7 promille for verker og bruk.

Dyrøy kommune har ikke eiendomsskatt.

Det foreligger ikke oppdatert beregning av inntekspotensialet ved innføring av eiendomsskatt. Kommunestyret behandlet imidlertid den 17.12.13 sak «Analyse av forventet inntekt ved innføring av eiendomsskatt i hele kommunen i 2014». Saken bar basert på en rapport fra Eskan AS. Fra saksfremlegget vises det rapportens sammendrag som konkluderer med følgende:

«Inntekspotensialet for 2014 estimeres til et beløp på 4,4 millioner kroner fordelt på 3,7 millioner på ordinære eiendommer og 0,7 millioner kroner på næringseiendommer/verk og bruk (ved 7 promille og 0 kroner i bunnfradrag).

Bruker kommunen ligningsverdier, så blir inntekspotensialet på 2,9 millioner fordelt på 2,2 millioner på ordinære eiendommer og 0,7 millioner på næringseiendommer/verk og bruk».

Innføring av eiendomsskatt vil medføre et betydelig forarbeid og det anslås at hele første år etter vedtak om innføring vil medgå til taksering og klargjøring.

Ved innføring av eiendomsskatt skal det gjennomføres en taksering av alle eiendommene. Denne kostnaden må kommunen dekke. I første år med eiendomsskatt kan skattesatsen ikke være høyere enn 1 promille. Årlige endringer deretter kan som hovedregel ikke være større enn 1 promille. Fra vedtak om innføring av eiendomsskatt foreligger vil det dermed gå flere år før inntekspotensialet er fullt utnyttet.

Men selv om en inntekt fra eiendomsskatt vil ligge noe frem i tid, bør man åpne for en diskusjon om mulig innføring av en slik skatt. Denne kan begrunnes enten i det faktum at de årlige rammeoverføringene gir stadig mindre handlingsrom for å sikre gode tjenester, eller at man kan knytte en slik skatt direkte til større investeringsprosjekter som eks. et oppvekstsenter.

2.5. Lånegjeld, renter og avdrag

Ved inngangen til 2024 forventes kommunen å ha en lånegjeld på kr 337,2 mill. (inkl. startlån og ubrukte lånemidler), jfr. tabell 6 nedenfor. Med de forutsetninger som ligger i budsjettforslaget vil utviklingen i lånegjeld være slik i økonomiplanperioden:

Tabell 6: *Obligatorisk tabell - § 5-7, Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet*

Andel lån KLP Kommunekreditt	86 043 149
Andel lån Kommunalbanken	189 703 250
Andel lån Husbanken	51 037 793
Anslag lånegjeld 01.01	326 784 192

<i>(tall i hele kr)</i>	2024	2025	2026	2027
IB	326 784 192	379 188 192	332 571 192	347 664 692
Lån nye investeringer	47 844 000	6 016 000	11 399 500	2 649 500
Nye lån til videre utlån	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
Avdrag på lån	- 9 340 000	- 10 533 000	- 10 206 000	- 10 454 000
Ekstraordinært avdrag på lån	-	- 56 000 000	-	-
Avdrag på lån til videreutlån	- 1 100 000	- 1 100 000	- 1 100 000	- 1 100 000
Sum lånegjeld 31.12	379 188 192	332 571 192	347 664 692	353 760 192

Da økonomiplan i hovedsak fanger om de mest kortsiktige investeringsbehovene er det rimelig å anta at tabellen ovenfor underestimerer den faktiske utviklingen i siste del av planperioden.

For å redusere kommunens lånegjeld kan salg av anleggsmidler eller eiendeler vurderes. Det kan i denne sammenheng vises til formannskapetets vedtak i sak 7/23 den 02.02.23 hvor rådmannen fikk fullmakt til å igangsette prosess med formål om mulig salg av kommunens fibernett. Tidligere har det også vært fremmet enkeltsaker om salg av kommunale boliger.

I 2025 er det forutsatt at salgsinntekter fra leiligheter i Sentrumsbygget benyttes til ekstraordinær nedbetaling av lån.

Ved salg av anleggsmidler skal salgsinntektene inntektsføres i investeringsregnskapet. Salgsinntektene kan benyttes til ekstraordinære avdrag på gjeld eller som egenkapital til nye investeringer.

Renteanslaget

Renter på lån med fast rente er lagt inn etter gjeldende satser i bindingsperiodene.

For lån med flytende rente er det lagt til grunn 3 måneders NIBOR pluss bankens margin.

For nye lån er det lagt til grunn følgende rentesats:

Tabell 6: Rentesats som legges til grunn i planperioden for nye lån.

	2024	2025	2026	2027
Budsjettert rente nye lån	5,4 %	5,5 %	5,4 %	5,2 %

Gjennomsnittlig flytende rente tar i liten grad høyde for renteøkninger, men vurderes realistisk ut fra de prognoser og markedsforhold som er pr i dag.

Renteinntekter

For renteinntekter på bankinnskudd legges betingelser i henhold til hovedbankavtale til grunn. I gjeldende avtale har Dyrøy kommune innskuddsrente på 3 måneders NIBOR pluss margin. På bank innskudd og viderefremidlingslån forventes en renteinntekt på om lag 1,3 mill. i 2024.

Oversikt renter og avdrag

Tabellen under viser kommunens netto rente og avdragsbelastning i økonomiplanperioden.

Tabell 7: Netto renteutgift og sum renter og avdrag 2023 og 2024-2027

i hele kr 1000	Regulert budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
<i>Ordinære lån:</i>					
Renteutgifter lån	7 849	9 154	6 653	4 706	4 890
Renteutgifter rentebytteavtaler	0	0	0	0	0
Nye investeringer	-	1 293	2 750	3 068	3 201
Renteutgifter viderefremidlingslån	864	1 629	1 593	1 569	1 569
Sum renteutgifter lån og viderelån	8 714	12 076	10 996	9 343	9 660
<i>Renteinntekter:</i>					
Renteinntekter bankinnskudd	-220	-521	-521	-521	-521
Renteinntekter viderefremidlingslån	-140	-737	-737	-737	-737
Netto renteutgift viderefremidlingslån	-360	-1 258	-1 258	-1 258	-1 258
Netto renter	8 354	10 818	9 738	8 085	8 402
Avdrag	7 451	9 340	10 536	10 209	10 457
Sum renter/avdrag	15 805	20 158	20 274	18 294	18 859

Rente og avdragsbelastningen er i henhold til eksisterende lån og nye innmeldte investeringsprosjekter for perioden 2024-2027, jfr. investerings kapittelet. For 2024 er det imidlertid kun rentene som vil belaste bunnlinjen i budsjettet, da avdragene er beregnet etter minimumsavdrag.

Beregning av minimumsavdrag er basert på faktisk lånegjeld 1. januar i budsjettåret veid opp mot anleggsmassens verdi og levetid. Låneavdrag i 2024 er budsjettert til 9,3 mill. Potensialet for minsteavdrag er da fullt utnyttet, i henhold til kommunelovens regler for bruk av minimumsavdrag.

Startlån

Det er budsjettert med bruk av kr 15,0 mill. i startlånsmidler for videre tildeling i 2024.

Gjennom 2023 har det vært god etterspørsel etter startlån og kommunen ligger an til å bruke opp hele bevilgingen på 15,0 mill. En kollektiv bevisstgjøring av ordningen, der også husbanken har formidlet mulighetsrommet, forklarer den massive økningen i bruk av startlån de siste årene.

Økningen i etterspørsel etter startlån er en ønsket tilstand i henhold til Dyrøy kommunes boligplan. Effekten av dette vil være at flere eier egen bolig, flere boliger blir bebodd og flere boliger blir hevet til normal standard.

Rentesats for startlån følger den til enhver tid gjeldende sats hos husbanken, med et påslag for 0,25%-poeng (kommunens adm.tillegg). Rente kostnadene for startlånene budsjetteres i kommunens driftsregnskap, mens avdrag skal budsjetteres i investeringsregnskapet.

2.6. Finansielle måltall

Den nye kommuneloven §14-2 fastsetter at kommunestyret skal vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Bakgrunnen for dette er å bidra til større fokus på langsiktighet, noe som igjen vil gjøre at ressursene blir disponert som ønsket i et lengre tidsperspektiv, og redusere risiko for å komme i et uføre med liten grad av økonomisk handlingsrom.

Dyrøy kommunestyre har sak 6/21 vedtatt følgende finansielle måltall:

- 1) *Det skal budsjetteres med minimum 1,75 % i netto driftsresultat årlig*
- 2) *Disposisjonsfondet skal utgjør minimum 8 % av brutto driftsinntekter. Dette måltallet skal nås innenfor økonomiplanperioden 2021-2024*
- 3) *Netto lånegjeld skal innen 2032 være redusert til maksimalt 75 % av brutto driftsinntekter.*

Måltall netto driftsresultat

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt og er et uttrykk for hva kommunen har til disposisjon til avsetninger og egenfinansiering av investeringene. Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anser et driftsresultat over tid på om lag 1,75 pst. for kommunene som nødvendig for å sitte igjen med tilstrekkelige midler til investeringer, og for å ha en sunn økonomi på sikt.

Tabell 8: *Måltall netto driftsresultat*

Netto driftsresultat	2024	2025	2026	2027
Måltall i prosent	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %
Måltall i 1000 kr	2 487	2 289	2 479	2 283

En endring +/- 1%- poeng i netto driftsresultat i % av driftsinntektene tilsvarer ca. 1,4 mill. kr. Som det fremkommer av tabellen ovenfor tilsvarer et netto driftsresultat på 1,75 % i underkant av 2,5 mill. kr for Dyrøy kommune.

I økonomiplan 2024-2027 er det budsjettert med følgende netto driftsresultat:

Tabell 9: *Budsjettert netto driftsresultat*

Netto driftsresultat	2024	2025	2026	2027
i prosent	-0,97 %	- 1,06 %	- 0,27 %	- 0,29 %
i 1000 kr	-1 382	-1 382	-382	-382

Som tabellen viser, ligger man i økonomiplan perioden inne med negative netto driftsresultater i hele perioden. Utviklingen i netto driftsresultatet i budsjettet er en klar indikasjon på at det er lite handlingsrom i økonomiplanperioden. I kombinasjon med fremtidige demografiske endringer og vedlikeholdsetterslep tilsier dette at balansen i økonomiplanen reelt sett er skjør.

Dette tatt i betraktning vurderes det som mest realistisk at målsetning netto driftsresultat på 1,75 % kan nås i slutten av planperioden, men det forutsetter en større omstilling for å få bedre balansen mellom utgifter og inntekter.

Måltall økonomisk buffer/disposisjonsfond

Oppbygning av disposisjonsfond gir kommunen en buffer ved uforutsette hendelser samt ha et handlingsrom på kort sikt. Med et fornuftig nivå på disposisjonsfond vil man normalt kunne håndtere inntektssvikt- eller uforutsette utgifter et enkelt år, og foreta tilpasninger i et lengre tidsperspektiv.

Kommunestyret i Dyrøy har vedtatt at disposisjonsfondet skal utgjør minimum 8 % av brutto driftsinntekter, og at dette måltallet skal nås innenfor økonomiplanperioden 2021-2024.

Tabell 10: Måltall disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

Disposisjonsfond	2024	2025	2026	2027
Måltall i prosent	8 %	8 %	8 %	8 %
Måltall i 1000 kr	11 370	10 463	11 334	10 436

Basert på vedtatt bruk og avsetning til disposisjonsfond i 2023 forventes Dyrøy å ha om lag 20,0 mill. kr på disposisjonsfondene pr 1. januar 2024. I økonomiplan 2024-2027 er det budsjettert med følgende netto avsetning til disposisjonsfond:

Tabell 11: Netto avsetning til disposisjonsfond 2024-2027

Netto avsetning disposisjonsfond	2024	2025	2026	2027
i 1000 kr	-1 000	-1 000	0	0
i % av driftsinntekt	0,70 %	0,70 %	0	0

I sum forventes kommunens disposisjonsfond å være på om lag 18,0 mill. kr i slutten av perioden. Målt i prosent av driftsinntektene utgjør dette 13,8 % av driftsinntektene.

3. Risiko- og sårbarhet

Etter rådmannens vurdering utgjør kompetanse og kapasitet en betydelig risikofaktor for Dyrøy kommune. Det er små fagmiljøer med brede ansvarsfelt. Dersom nøkkelpersoner forsvinner, lammes tjenesteområdet for lang tid. Dette påvirker både evnen til å levere tjenester i tråd med lovkrav og forventninger hos innbyggerne, men også kommunens økonomi gjennom dårligere styring og kontroll. En situasjon med stadig nedtrekk og tilføring av nye oppgaver til ansatte er også det med på å forsterke en slik risiko.

Videre så vil de generelle utfordringene knyttet til rekruttering i stadig større grad merkes også i Dyrøy. Frem til nå har man greid å fylle ledige stillinger med kompetent personell, men i løpet av høsten 2023 har dette vist seg som et stadig voksende problem. Det gjelder særlig innenfor skole og barnehage.

I tillegg viser prognose for kommunens demografi frem mot 2030 en betydelig endring. Det gjelder både reduksjon i innbyggertall og endring i alderssammensetningen.

Dette vil uten tvil påvirke tjenestebehovet til denne aldersgruppen fra kommunen. Kombinasjonen økning i antall eldre og nedgang i det samlede befolkningstallet, vil også redusere tilgangen på antall yrkesaktive. Det betyr at vi har færre tilgjengelige fagfolk til å løse stadig mer komplekse oppgaver.

Det må også pekes på de kommunens plikter knyttet til ressurskrevende brukere, BPA og barnevern. Situasjonen er nå at det foreligger vedtak knyttet til en situasjon som isolert i løpet av 2023 har generert en kostnad på drøyt 5. mill. I årlig kostnad. Dette vil påvirke kommuneøkonomien i lang tid fremover.

4. Internkontroll

God internkontroll handler i stor grad om systematisk arbeid, god organisering og dokumentasjon, arbeidsmetoder og samhandling som kan forebygge lovbrudd og uønskede hendelser.

Ny kommunelov har innskjerpet kravet til internkontroll i den kommunale drifta. Rådmannens ansvar for internkontroll følger av kommunelovens §25 hvor det blant annet heter at; Kommuner (...) skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges.

Kommunedirektøren i kommunen (...) er ansvarlig for internkontrollen. Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering

- Ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- Avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- Dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- Evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Kommunen har etablert kvalitetsstyringssystemet Compilo. Avviksmodulen er satt i drift og ansatte har fått eller vil få tilgang på egen telefon. Dokumentmodulen er etablert i 2022. Strukturering pågår. Noen enheter anses å være slutført med arbeidet, men det gjenstår noe kvalitetssikring av dokumenter og rutiner med påfølgende implementering for noen enheter. Enhetene må vurdere kritisk hvilke rutiner og prosedyrer som eventuelt ikke er utarbeidet og vil være en del av arbeidet med å få nødvendige rutiner/prosedyrer på plass.

For å sette ytterligere fokus på god internkontroll vil det i rådmannens strategiske ledergruppe være en fast sak i møtene framover. Det vil legges vekt på hovedpunktene KS har utarbeidet for å styrke egen internkontroll:

- Mer formalisert internkontroll
- Mer risikobasert internkontroll
- Bedre sammenheng mellom internkontroll og øvrig ledelse og styring

Høsten 2022 har kommunen iverksatt lederutviklingsprogram som vil pågå til våren 2024. Internkontroll er et av fokusområdene i programmet.

5. Dyrøy kommune som samfunnsutvikler

Generelt har kommuner en viktig rolle som samfunnsutvikler, men jo mindre kommunen er jo større vil som oftest denne oppgaven være. Dyrøysamfunnet er avhengig av at kommunen tar en aktiv rolle for å sikre utvikling på alle områder. Det vil si innenfor næringsutvikling, infrastruktur, boligutvikling, tilrettelegging for frivillig arbeid osv.

5.1 Planarbeid

Viktige faktorer som må ligge i bunn for lokal samfunnsutvikling er et godt planverk. Dyrøy kommune har de senere år brukt mye ressurser på å få relevante kommuneplaner på plass (samfunnsplan og arealplan). Dette er med på å skape forutsigbarhet og forenkling, både for tjenesteproduksjonen og for publikum.

Kommunens planstrategi skal peke ut retning i forhold til planbehov og planinitiativ. For 2024 er det særlig tre planer som burde ha prioritet:

- Samfunnsplan – lovpålagt plan hvor gjeldende er fra 2015. Skal være kommunestyrets overordnede styringsverktøy. Ekstern bistand må påregnes i størrelsesorden 4-500 000,-.
- Helse- og omsorgsplan- En kommunedelplan som skal være kommunens styringsdokument innenfor helse og omsorgstjenestene i årene som kommer. Inngår i planstrategien, ekstern bistand må påregnes.

- Rullering av kystsoneplanen. Inngår ikke i planstrategien, men behov er først og fremst oppstått ifm. mulig etablering av torskeoppdrett. Rullering forutsettes avgrenset til tilrettelegging for næringsaktivitet i sjø.

Over flere år har det vært arbeidet med å få på plass et interkommunalt plankontor. Statsforvalteren har vært pådriver og medfinansør for å få et slikt kontor opp å gå. Dyrøy kommune er en av deltagerkommunene, sammen med Sørreisa, Balsfjord, Målselv og Bardu.

Kommunes planfaglige ressurs er pr. i dag kun forutsatt (og har kapasitet til) å håndtere den forvaltningsmessige delen av planarbeidet. Dvs. tilrettelegging for høringer, politisk behandling og vedtak etc. Det medfører at kommunen må påregne å kjøpe sine tjenester, enten fra private konsultentselskaper eller gjennom et slikt plankontor som vi er deltager i. Argumentet for et slikt plankontor er jo både det at man kan ha et lokalt fagmiljø som man kan ha en viss styring på og dra nytte av, samt at regionale problemstillinger kan i trekkes inn i denne organisasjonen, eks. scooterløyper, reindrift osv.

Kontoret er nå etablert med leder og tre rådgivere. Statsforvalter har i tillegg finansiert to prosjektstillinger med arbeidsfelt innenfor henholdsvis bærekraftig forvaltning og risiko- og sårbarhet i kommuner.

5.2 Sentrumsutviklinga

Dyrøy kommune vedtok ny sentrumsplan i 2020. I tiltaksplanen er det tatt inn en rekke tiltak som skal bidra til å løfte Brøstadbotn sentrum. Det forutsettes at tiltakene i planen i stor grad krever eksterne bidrag og lokal dugnad, i tillegg til kommunens involvering. Noen er allerede realisert, mens noen er under planlegging. Kommunen fikk i løpet av 2022 gjennomført prosjektering av Miljøgata, som er et av tiltakene i sentrumsplanen. Miljøgata er delt i tre tiltak, hvor et av disse er knyttet til uteområdet utenfor sentrumsbygget. Tiltaket må sees i sammenheng med realiseringen av sentrumsbygget, og denne delen av Miljøgata må være ferdigstilt høsten 2024.

Rådmannen legger fortsatt til grunn at realisering av tiltak i sentrumsplanen skal skje gjennom en kostnads/ressursfordeling mellom kommunen, eksterne finansieringskilder og andre lokale bidrag.

5.3 Boligutvikling

Dyrøy kommune vedtok i 2020 en ny boligplan. I planen er det pekt på – og vedtatt en rekke tiltak for å få et mer velfungerende boligmarked i kommunen. Flere av tiltakene er, eller i ferd med å realiseres. Her trekkes særlig frem etableringen av den digitale plattformen www.boidyroy.no hvor man prøver å samle og optimalisere tiltak som både skal forenkle, samordne og fremme ordninger som skal bidra til økt boligbygging og boligomsetning i kommunen. Portalen har skapt så pass regional- og til dels nasjonal interesse at det arbeides med en mulig videreutvikling av denne bl.a. i samarbeid med Husbanken. Husbanken har innvilget et tilskudd på kr. 400 000,- for videreutvikling av tjenesten.

Rådmannen erkjenner at gjennom bedre styring og organisering av tjenesten så ligger det et potensiale. Det gjelder både gjennom effektivisering/optimalisering av utleie og drift, men også gjennom å synliggjøre tjenesten som et samfunnsutviklingstiltak. Det legges derfor opp til at ledig stilling på servicetorget lyses ut med et stillingsinnhold hvor boligforvaltning og utvikling blir sentrale oppgaver.

Videre så er det slik at Dyrøy kommunestyret har vedtatt oppstart av Dyrøy sentrumsbygg. Dette er et løft for kommunen, og som vil være et betydelig bidrag til boligutviklinga i Dyrøy. Totalt 14 leiligheter planlegges, fordelt mellom salg og utleie. Prosjektet er planlagt ferdigstilt 1. kvartal 2024.

5.4 Omstillingsprogrammet VOX

Omstillingsprogrammet VOX Dyrøy er inne i sitt 6. år. Bakgrunnen for at Dyrøy kommune har fått omstillingsstatus er næringsmessige og demografiske utfordringer. Vi har stor sysselsetting innen

offentlig sektor, samtidig som næringsstrukturen i privat sektor er relativt ensidig og svært konkurranseutsatt. VOX ble fra 01.01.20 organisert som et kommunalt foretak (KF). Hovedmålet for omstillingsprogrammet er å bidra til å utvikle og sikre 50 arbeidsplasser i Dyrøy i løpet av seks år. En arbeidsplass skal forstås som et årsverk. I tillegg skal omstillingsarbeidet bidra til økt robusthet i næringslivet og en mer næringsvennlig kommune.

Omstillingsprogrammet er tilført et årlig beløp på 1 mill. fra Dyrøy kommune og 3. mill. fra Fylkeskommunen.

VOX KF forutsettes avviklet fra 31.12.23. Omstillingsleder flyttes inn i den kommunale organisasjonen fra 01.01.24, og forutsettes å ha ansvaret for å videreføre/slutføre arbeidet som er direkte relatert til omstillingsprogrammet. Dernest er det viktig at det grunnlaget som ligger i seks år med omstillingsprogrammet blir videreført igjennom den kommunale organisasjonen, slik at utviklingsarbeidet kan fortsette også videre fremover.

6. Befolkningsutvikling

Dyrøy kommune er, på lik linje med de fleste andre småkommuner i landsdelen, utsatt for betydelige endringer i det demografiske bilde. Som beskrevet ovenfor under pkt. 3 utgjør dette en betydelig trussel for kommunens evne til å levere bærekraftige tjenester i fremtida, både i forhold til økonomiske rammer men, også i forhold til kapasitet og kompetanse.

Endringer gir et betydelig redusert innbyggertall, i hovedsak forklart av reduksjon i antall barn og unge til fordel for en økning i antallet eldre. Dette medfører at kommunen må være forberedt på å omprioritere ressurser i tråd med denne utviklingen.

Tabellen under viser faktisk folketall 1. januar 2023 og SSB's demografiske framskrivning til 2040.

Tabell 12: Faktisk folketall 1. januar 2023, og SSB's framskrivning til 2040

Tall pr. 1 januar	2023	2024	2025	2030	2035	2040
0-15 år	134	136	141	130	138	142
16-19 år	47	54	51	44	36	38
20-66 år	590	586	575	547	527	481
67-79 år	215	222	226	224	209	210
80 år og eldre	70	76	80	105	123	148
SUM	1 056	1 074	1 073	1 050	1 033	1 019

Basert på SSB's befolkningsprognose forventes Dyrøy å ha en reduksjon i folketallet også i årene som kommer. Det er spesielt i aldersgruppen yrkesaktiv alder (20-67 år) at kommunen får en reduksjon i årene frem mot 2040, hvor antallet reduseres med 109 personer eller 18,5 %. Aldersgruppen 80 år og eldre ligger samtidig an til å øke med 78 personer, mer enn en dobling fra i dag.

Befolkningsutviklingen og alderssammensetning har stor betydning for nivået på de statlige overføringene. Omfordelingsvirkningene i rammetilskuddet skal reflektere at de ulike aldersgruppene ikke koster kommunekassen det samme. Yrkesaktive mennesker klarer seg i hovedsak selv, mens de yngste gruppene skal ha barnehage og skoleplass. De eldre kan gi kostnader på helse og omsorgstjenestene. Endringer i det demografiske bildet vil derfor påvirke rammeoverføringene til kommunen. Samtidig er det ikke gitt at kommunen klarer å redusere kostnader i tjenestetilbudet i takt med demografiutviklingen. Kommunen vil da oppleve at det blir mindre penger til rådighet.

7. DRIFTSDELEN AV ØKONOMIPLANEN FOR 2024-2027

Bevilgningsoversikt drift og økonomisk oversikt drift etter art

Bevilgningsoversikt drift

Obligatorisk tabell - § 5-4 første ledd

DYRØY KOMMUNE - ØKONOMIPLAN 2024- 2027						
Bevilgningsoversikt – drift (i hele kr)	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
1. Rammetilskudd	-77 212 278	-75 987 000	-82 017 000	-82 017 000	-82 017 000	-82 017 000
2. Inntekts- og formuesskatt	-29 782 701	-28 771 000	-30 263 000	-30 263 000	-30 263 000	-30 263 000
3. Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
4. Andre generelle driftsinntekter	-27 370 598	-12 577 000	-29 846 000	-18 509 000	-29 394 000	-18 165 000
5. SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-134 365 577	-117 335 000	-142 126 000	-130 789 000	-141 674 000	-130 445 000
6. Sum bevilgninger drift, netto	110 266 329	103 310 000	123 330 000	111 877 000	123 742 200	111 948 800
7. Avskrivinger	9 389 407	8 440 000	11 247 000	11 247 000	11 247 000	11 247 000
8. SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	119 655 736	111 750 000	134 577 000	123 124 000	134 989 200	123 195 800
9. BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-14 709 841	-5 585 000	-7 549 000	-7 665 000	-6 684 800	-7 249 200
10. Renteinntekter	-525 318	-360 000	-1 263 000	-1 263 000	-1 263 000	-1 263 000
11. Utbytter	0	0	0	0	0	0
12. Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	64	0	0	0	0	0
13. Renteutgifter	5 563 834	8 723 000	12 101 000	11 021 000	9 367 800	9 684 200
14. Avdrag på lån	8 143 860	7 451 000	9 340 000	10 536 000	10 209 000	10 457 000
15. NETTO FINANSUTGIFTER	13 182 440	15 814 000	20 178 000	20 294 000	18 313 800	18 878 200
16. Motpost avskrivinger	-9 389 407	-8 440 000	-11 247 000	-11 247 000	-11 247 000	-11 247 000
17. NETTO DRIFTSRESULTAT	-10 916 808	1 789 000	1 382 000	1 382 000	382 000	382 000
18. Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
19. Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
20. Avsetninger til bundne driftsfond	1 685 097	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000
21. Bruk av bundne driftsfond	-2 981 666	-825 000	-418 000	-418 000	-418 000	-418 000
22. Avsetninger til disposisjonsfond	12 213 376	0	0	0	0	0
23. Bruk av disposisjonsfond	0	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	0	0
24. Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO	10 916 807	-1 789 000	-1 382 000	-1 382 000	-382 000	-382 000
25. DRIFTSRESULTAT	10 916 807	-1 789 000	-1 382 000	-1 382 000	-382 000	-382 000
26. FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Økonomisk oversikt etter art – drift

Obligatorisk tabell - § 5-6

DYRØY KOMMUNE - ØKONOMIPLAN 2024- 2027						
Økonomisk oversikt etter art - drift (i hele kr)	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
1. Rammetilskudd	-77 212 278	-75 987 000	-82 017 000	-82 017 000	-82 017 000	-82 017 000
2. Inntekts- og formuesskatt	-29 782 701	-28 771 000	-30 263 000	-30 263 000	-30 263 000	-30 263 000
3. Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
4. Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
5. Andre overføringer og tilskudd fra staten	-27 370 598	-12 577 000	-29 846 000	-18 509 000	-29 394 000	-18 165 000
6. Overføringer og tilskudd fra andre	-20 138 014	-10 913 000	-10 937 000	-10 503 000	-9 983 000	-9 983 000
7. Brukerbetalinger	-2 993 966	-3 968 000	-3 735 000	-3 735 000	-3 735 000	-3 735 000
8. Salgs- og leieinntekter	-13 745 420	-17 559 000	-19 464 000	-19 268 000	-19 268 000	-19 268 000
9. SUM DRIFTSINNTEKTER	-171 242 977	-149 775 000	-176 262 000	-164 295 000	-174 660 000	-163 431 000
10. Lønnsutgifter	73 625 397	78 211 680	86 725 000	86 908 750	86 889 750	86 889 750
11. Sosiale utgifter	12 802 302	6 892 396	16 100 000	7 133 000	15 840 000	6 184 000
12. Kjøp av varer og tjenester	46 796 809	39 861 924	43 320 000	40 073 250	43 748 450	41 611 050
13. Overføringer og tilskudd til andre	13 919 221	10 784 000	11 321 000	11 268 000	10 250 000	10 250 000
14. Avskrivninger	9 389 407	8 440 000	11 247 000	11 247 000	11 247 000	11 247 000
15. SUM DRIFTSUTGIFTER	156 533 136	144 190 000	168 713 000	156 630 000	167 975 200	156 181 800
16. BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-14 709 841	-5 585 000	-7 549 000	-7 665 000	-6 684 800	-7 249 200
17. Renteinntekter	-525 318	-360 000	-1 263 000	-1 263 000	-1 263 000	-1 263 000
18. Utbytter	0	0	0	0	0	0
19. Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	64	0	0	0	0	0
20. Renteutgifter	5 563 834	8 723 000	12 101 000	11 021 000	9 367 800	9 684 200
21. Avdrag på lån	8 143 860	7 451 000	9 340 000	10 536 000	10 209 000	10 457 000
22. NETTO FINANSUTGIFTER	13 182 440	15 814 000	20 178 000	20 294 000	18 313 800	18 878 200
23. Motpost avskrivninger	-9 389 407	-8 440 000	-11 247 000	-11 247 000	-11 247 000	-11 247 000
24. NETTO DRIFTSRESULTAT	-10 916 808	1 789 000	1 382 000	1 382 000	382 000	382 000
25. Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
26. Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
27. Avsetninger til bundne driftsfond	1 685 097	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000
28. Bruk av bundne driftsfond	-2 981 666	-825 000	-418 000	-418 000	-418 000	-418 000
29. Avsetninger til disposisjonsfond	12 213 376	0	0	0	0	0
30. Bruk av disposisjonsfond	0	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	0	0
31. Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO						
32. DRIFTSRESULTAT	10 916 807	-1 789 000	-1 382 000	-1 382 000	-382 000	-382 000
33. FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Netto driftsresultat er utfordrende, jfr. kapittel om økonomisk måltall.

Generelle rammebetingelser – frie inntekter

Som det skrives i innledningen, består kommunesektorens frie inntekter av skatteinntekter og rammetilskudd. De frie midlene som overføres til kommunen over statsbudsjettet har avgjørende påvirkning på det konsekvensjusterte budsjettet for det kommende året. Midlene påvirkes i stor grad av den demografiske utviklingen i kommunen.

Anslagene for frie inntekter i økonomiplanperioden er usikker og er i stor grad avhengig av den demografiske utviklingen og øvrige statlige rammebetingelser. Budsjett 2024 er beregnet etter gjeldende inntektssystem. Fra 2025 og ut planperioden er rammetilskudd og inntekts- og formuesskatt beregnet etter forutsetningen som ligger i KS sin prognosemodell. Anslaget på inntekter fra havbruk er beregnet av Telemarksforskning og lagt til grunn i planperioden.

For nærmere informasjon om forutsetningene som er lagt til grunn i økonomiplanperioden vises det til kapittel 2.

Lønnsbudsjettering og sentral lønnsreguleringskonto

Årslønnsveksten for 2024 er i statsbudsjettet altså anslått til 4,9 %. De enkelte ansvarsområdene har inne sist oppdaterte og kjente lønn i budsjetteringsgrunnlaget. Det betyr at det som kalles lønnsoverhenget (fra 2023) ligger inne i budsjettet. Lønnsoverhenget til 2024 har KS beregnet til å være 1,8% for arbeidstakere i kapittel 4 i hovedtariffavtalen (innenfor «KS-området»).

I budsjetteringen av kostnadene på pensjonsfeltet har rådmannen lagt inn premieavvik etter beregninger fra KLP.

Sum bevilgninger drift, netto, fordelt per rammeområde

Obligatorisk tabell - § 5-4 andre ledd

DYRØY KOMMUNE - ØKONOMIPLAN 2024- 2027						
Bevilgning til de enkelte budsjettområdet (hele kr)	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Sentraladm. og fellesdrift	16 691 550	9 590 560	18 371 750	16 235 000	17 044 200	14 950 800
Oppvekst og kompetanse	32 046 599	34 749 716	39 486 000	35 963 000	39 182 000	35 614 000
Helse- og omsorg	47 095 690	48 420 773	53 738 250	49 056 000	55 637 000	50 898 000
Samfunnsutvikling og infrastruktur	14 565 958	10 708 951	11 894 000	10 783 000	12 039 000	10 646 000
Fellesfinansiering	-133 473	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000
Sum netto driftsrammer	110 266 324	103 310 000	123 330 000	111 877 000	123 742 200	111 948 800

Forutsetninger for kommunens rammeområder

Talldelen for det enkelte rammeområdet er nærmere kommentert i kapittel 8 hvor det gis en presentasjon av rammeområdene.

For hvert av disse rammeområdene er det i tabellform oppgitt hvilke endringer som er lagt inn på rammeområdet i planperioden. Tabellen er ikke utfyllende, men viser hoved endringene.

Ulike tiltak er spesifisert i egne deler av tabelloppstillingene. Tiltak eller konsekvenser som har medført en økning i ramma er vist med et positivt fortegn foran beløpet, mens tiltak som har medført en reduksjon i ramma er vist med et negativt fortegn. Økte utgifter/avsetninger eller reduserte inntekter (inkl. redusert bruk av fondsmidler) betyr økning i ramma. Reduserte utgifter/avsetninger eller økte inntekter (inkl. økt bruk av fonds) betyr reduksjon i ramma.

8. Rammeområdene

Her presenteres rammeområdene, som i organisasjonskartet er definert til fire stk.; Sentraladministrasjon og fellesdrift, Oppvekst og kompetanse, Helse og omsorg og Samfunnsutvikling og infrastruktur.

Dette er verbaldelen i presentasjon av rammeområdene, der hvert rammeområde beskriver; drift, utfordringer, forutsetninger og økonomi.

Ramme 1 – Sentraladministrasjon og Fellesdrift

Her finner vi; politisk ledelse, rådmannen, økonomi og service

Drift

Tjenesten er organisert i to avdelinger med hver sin leder for personal, organisasjon og service, og økonomiavdelingen. Innenfor førstnevnte avdeling er IKT-tjenesten organisert. Den tidligere avtalen med Sørreisa kommune er avsluttet, og det nye IKT-samarbeid med Harstad kommune er etablert. Harstad IKT har ansvaret for drift av våre løsninger. Tjenestens bemanning er utvidet og dekker nå også kveld, helg, helligdager og ferier som gir forutsigbarhet for å tidlig kunne oppfatte trusler innenfor sikkerhetsbildet, samt gjøre nødvendige prioriteringer.

Utfordringer

Innenfor rammeområdet mener rådmannen at det nye IKT-samarbeid vil bidra til å gi en tryggere og bedre grunnmur for ansatte og innbyggere. Utfordringen for IKT vil være i tråd med sikkerhetsutfordringer som preger landet generelt, med høy hyppighet av trusler og nye metoder som utfordrer sikkerhetsbildet. Selv om drift av tjenesten er stabilisert, vil det være utfordringer med å ha kapasitet til å prioritere prosjekter innenfor digitalisering, samtidig som det er en nødvendig faktor for utvikling av våre tjenester. For å møte denne utfordringen håper Dyrøy kommune å kunne inngå medlemskap i Digi Troms og Finnmark.

I alle fylker har kommuner gått sammen i regionale digitaliseringsnettverk. De regionale nettverkene er koblet til nasjonale strukturer med KS og regjeringen. Nettverkene er strategiske og operative samarbeid hvor kommunene sammen møter de nasjonale føringene, og samfunnets forventninger om digitalisering i kommunene. Digitalisering er en av nøklene for å løse utfordringer rundt demografiske endringer, effektivitet, omstilling av tjenestene og bruk av kompetanse. Målet er at kommunene også i fremtiden skal levere bærekraftige og gode tjenestetilbud til innbyggere og næringsliv.

For økonomiavdelingen ligger den største utfordringen i økonomisystemet vårt. Det er en sårbarhet å være en av svært få kommuner som bruker systemet, da det gir begrensede muligheter til å få bistand eller vurdere ulike samarbeid innenfor tjenesten. Endring av økonomisystem er en tidkrevende prosess da det berører hele organisasjonen. Samtidig må Dyrøy kommune ta stilling til i hvor stor grad det begrenser oss med å benytte et system ingen andre nærliggende kommuner bruker pr. nå. Alle stillinger på økonomiavdeling er besatt ved inngangen til 2024, men kapasiteten er sårbar ved sykefravær.

Fokusområder

Organisasjonen vil fokusere på nevnte utfordringer, samtidig skal det prioriteres å jobbe med revidering av samfunnsplanen. Prosessen krever bred involvering fra ledere, innbyggere og politikere. Videre vil arbeidet med kvalitetssystemet Compilo være en prioritert oppgave også for 2024. Rammeverket er delvis etablert, men det gjenstår å jobbe med innhold og implementering. Ut over dette vil fortsatt service ut mot innbyggerne være en prioritert oppgave. Det gjelder både tjenester i

servicetorget, økonomiavdelingen og kommunikasjon/vedlikehold av hjemmesiden. Organisasjonen skal gjenspeile våre værebegreper FIN: faglig dyktig, imøtekommen og nytenkende.

Rekruttering generelt:

Da det er svært lav arbeidsledighet pr nå, samtidig som sysselsettingen øker, er det høy konkurranse om tilgjengelig arbeidskraft. Dette påvirker rekruttering til egne stillinger generelt, da det gir økt konkurranse om tilgjengelig kompetanse. For sentrale stillinger er det svært viktig å bruke tid og ressurser på ansettelsesprosessen og redusere sårbarheten til et minimum.

Økonomi

SENTRALADMINISTRASJON OG FELLESDRIFT			
	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Driftsinntekter	-6 820 930	-3 426 000	-2 668 000
Driftsutgifter	23 512 480	13 016 560	21 039 750
Netto	16 691 550	9 590 560	18 371 750

Budsjettet for kommende økonomiplanperiode bygger på budsjett for 2023 justert for andre relevante politiske vedtak gjort i løpet av 2023, samt forhold som er belyst gjennom rammeområdets regnskapsrapporteringer.

Følgende er lagt til grunn i konsekvensjustert:

Sentraladministrasjon og fellesdrift		2024	2025	2026	2027
Endringer vedtak / hendelser (konsekvensjusteringer):					
Tatt bort kostnader valg		-80 000	80 000	-80 000	80 000
Vox driftes videre i egenregi	A	831 000	831 000	831 000	831 000
Justering premieavvik og amortisert premieavvik		6 090 000	6 090 000	6 090 000	6 090 000
Prisjustering datalisenser (5 %)		80 000	80 000	80 000	80 000
Prisjustering IKT Harstad		36 000	36 000	36 000	36 000
Tiltak/ satsninger lagt inn:					
Justering lønnsnett, lønnsoppgjør 2024		152 000	152 000	152 000	152 000
Kartlegging av kommunens fibernettverk	B	250 000			
Økt bruk av etableringstilskudd		1 000 000	1 000 000		
- Etableringstilskudd dekkes av disp.fond		-1 000 000	-1 000 000		
Økt tilskudd Dyrøy sokn		58 000	58 000	58 000	58 000
konkrete omstillings- og innsparingstiltak lagt inn:					
Andel av nedtrekk	C		-1 967 000	-77 000	-2 170 000

Nærmere om tilskudd til Dyrøy sokn

Tilskudd til Dyrøy sokn er budsjettert på rammeområde 1. Som for de kommunale tjenestene, er også driftsbudsjettet for kirken med gravlundene meget stramt. Menighetsrådet i Sørreisa og menighetsrådet i Dyrøy samarbeider om å løse noen oppgaver sammen. Blant annet har de felles kirkeverge.

Dyrøy kommune og Dyrøy Sokn har tjenesteytingsavtale. Utover det som ligger i avtalen, samt driftstilskuddet som bevilges årlig har, kommunen intet ansvar for budsjettrammene i soknet.

Grunnet neststyringsprosesser og innsparingskrav på de kommunale driftsrammene de senere år har det vært foreslått reduksjoner i tilskuddet til soknet. Tabellen under viser budsjettert driftstilskudd i perioden 2019-2023.

Tabell 13: *Budsjettert tilskudd til Dyrøy sokn i perioden 2019-2023*

ÅR	Tilskudd
2023	1 340 000
2022	1 340 000
2021	1 381 000
2020	1 481 000
2019	1 481 000

For 2024 foreslår rådmannen at tilskuddet til Dyrøy sokn økes tilsvarende økningen i kommunal deflator (4,3 %). Budsjettert tilskudd fremkommer da slik:

Tilskudd 2023	1.340.000
Justert med deflator for 2024 (4,3 %)	58.000
Sum tilskudd 2024	1.398.000

Ramme 2 – Oppvekst og kompetanse

Egen Kommunalsjef for ramme 2.

Øvrige områder under rammen;

Barnehage, Skole, PPT, Barnevern, NAV, Voksenopplæringen og Flyktningetjenesten.

Drift

For Dyrøy barnehage er det pr. 08.11.23 24 barn i barnehagen. Iht. Barnehagenormen og bemanningsnormen har vi hatt store utfordringer med tanke på bemanning av pedagoger/fagarbeidere den siste tiden. Etter utlysning, vår 23 og høst 23, har dette resultert i ingen kvalifiserte søkere av barnehagelærere. Dette har gitt høyt forbruk av vikarer, stor belastning på tilstedeværende personell og gitt liten stabilitet for barn, foresatte og ansatte. Styrer og kommunalsjef har arbeidet aktivt for å rekruttere nye ansatte. I tiden videre vil dette være en sak som løftes politisk og administrativt for å vurdere eventuelle nye tiltak for å beholde og rekruttere.

Elvetun skole har pr. 08.11.23 100 elever. Antall barn som har søkt plass ved SFO har økt dette skoleåret, og for tiden er det 24 barn med del eller hel plass ved SFO. Elvetun skole har hatt et til dels høyt fravær blant de ansatte høsten 2023. Dette har ført til høyt forbruk av vikarer, og høyere arbeidspress på tilstedeværende ansatte. Det er store utfordringer med å få rekruttert kvalifisert pedagogisk personell ved vikarbruk.

Det er pr. tiden 3 ansatte som gjennomfører videreutdanning innenfor spesialpedagogikk og praktisk pedagogisk utdanning.

PP-tjenesten er et samarbeid med kommunene Målselv og Bardu der Målselv kommune er vertskommune. Dette er en godt fungerende tjeneste.

Dyrøy kommune er en del av Astafjord barnevern sammen med kommunene Salangen, Lavangen, Ibestad og Gratangen der Salangen er vertskommune. Dette samarbeidet fungerer svært godt.

Voksenopplæringa løses fremdeles ved kjøp av plasser ved Sjøvegan videregående skole. Vi har ingen elever ved grunnskoleopplæringen og 4 elever som gjennomfører introduksjonsprogrammet.

NAV Salangen-Lavangen-Dyrøy er lokalisert på Sjøvegan, og yter arbeids- og velferdstjenester til innbyggerne i Salangen, Lavangen og Dyrøy kommune. Representant fra NAV er lokalisert en dag i uka på kontoret i kommunehuset i Dyrøy kommune.

Utfordringer

Dyrøy kommune har som mange kommuner i distriktene utfordringer med synkende folketall. Dette gjør at antall barn og elever i barnehage og skole naturligvis også synker. En slik nedgang fremprovoserer strukturelle omorganiseringer der Elvetun skole gikk fra å være fulldelt skole til fådelt skole fra og med høsten 2023.

Vår kommune er blitt avhengig av interkommunale tjenester på flere områder. Slike løsninger ivaretar de lovpålagte oppgavene, men kan også være utfordrende med tanke på påvirkning av tjenestene faglig og økonomisk, samt det tverrfaglige samarbeidet med andre kommunale tjenester.

Vår største utfordring innenfor oppvekstsektoren er å beholde og rekruttere fagkompetanse. Dette er etter hvert blitt en nasjonal utfordring der våre nabokommuner signaliserer de samme utfordringene som oss. Innenfor barnehage –og skolesektoren er det få studenter på aktuelle studier, og som igjen fører til færre uteksaminerte studenter, og dermed færre å kunne rekruttere inn i aktuelle stillinger.

Dette er en utfordring det må arbeides med både politisk og administrativt sammen med tillitsvalgtapparatet.

Fokusområder

I Regionsamarbeidet med Bardu, Målselv, Lavangen og Salangen drives flere ulike kompetansetiltak sammen med kommunens barnehager og skoler. For tiden er ansatte fra både barnehage, SFO og skole med i kompetanseløftet.

Å skape trygge gode oppvekstvilkår for alle barn og unge er svært viktig, og utvikling av felles kompetanse for alle ansatte som arbeider for og med mennesker har økt fokus i kommunen. Det arbeides derfor mye med å bygge “laget rundt barnet” med tanke på forebygging og tidlig innsats. Sammen med, prosessledelse fra Nordavind utvikling, og en rekke ansatte fra både helsesektor og oppvekstsektor arbeides det må å lage en forebyggende plan for barn og unge, jfr. ny barnevernslov/oppvekstreform.

Det å arbeide med barn og unge er en av verdens viktigste yrker, men det kan også være til dels krevende. Det er viktig å gi ansatte påfyll av kompetanse, slik at en sammen står stødig, for å kunne skape trygge gode vilkår for vår oppvoksende generasjon. I barnehage og skole har en derfor arbeidet forebyggende med en kurspakke på 7 moduler “vold og aggresjon i barnehagen og skolen”.

Kommunen har også hjelp fra universitet i Stavanger - Læringsmiljøsentret i form av veiledning og kursing.

Dyrøy kommune er også med i en satsing kalt oppfølgingsordning. Dette prosjektet har som mål å skape gode og trygge læringsmiljø for barn og elever. I denne satsingen er 2 veiledere fra universitet i Tromsø sammen med kommunen for å veilede og øke kompetansen jfr. vårt mål.

Økonomi

OPPVEKST OG KOMPETANSE			
	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Driftsinntekter	-5 013 964	-3 746 000	-3 226 000
Driftsutgifter	37 060 563	38 495 716	42 712 000
Netto	32 046 599	34 749 716	39 486 000

Budsjettet for kommende økonomiplanperiode bygger på budsjett for 2023 justert for andre relevante politiske vedtak gjort i løpet av 2023, samt forhold som er belyst gjennom rammeområdets regnskapsrapporteringer.

Følgende er lagt til grunn i konsekvensjustert:

Oppvekst og kompetanse		2024	2025	2026	2027
Endringer vedtak / hendelser (konsekvensjusteringer):					
Redusert foreldrebetaling barneha fra 1. augsut 2024		233 000	279 000		
Økt refusjon NAV, bhg		-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Avslutning lærere på videreutdanning		-41 000	-41 000	-41 000	-41 000
Redusert inntekt gjesteelever skole		100 000	381 000		
Økt refusjon frikjøp fagforening, skole		-59 000	-59 000	-59 000	-59 000
Økning adm.kostnader NAV	A	40 000	40 000	40 000	40 000
Økning sosilahjelp		600 000	600 000	600 000	600 000
Tatt ut engangsbevilgning barnevern 2023, konvertering data		-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Økning adm.kostnader Barnevern		75 000	75 000	75 000	75 000
Justering barnevernstiltak		2 052 000	2 052 000	2 052 000	2 052 000
Introstød flyktninger, budsjettert med bosetting av 20 stk		773 000	773 000	773 000	773 000
Introduksjonstilskudd, ved bosetting av 20 stk		-4 026 000	-4 025 999	-4 025 998	-4 025 997
Tiltak/ satsninger lagt inn:					
Buffer barnevernstiltak	B	236 000	236 000	236 000	236 000
Morsmåslærere/innføringsklasse		197 000	197 000	197 000	197 000
Styrking av elevmiljø skolen, vår 2024		433 000			
konkrete omstillings- og innsparingstiltak lagt inn:					
Tilskudd BV	C	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Andel av nedtrekk			-3 349 000	-130 000	-3 698 000

Ramme 3 – Helse og omsorg

Egen Kommunalsjef for ramme 3.

Øvrige områder under rammen;

Helsestasjon og skolehelsetjeneste, Kommunepsykolog (0,4), Ergoterapeut (0,4), Fysioterapi, Legetjenester, Sykehjem og Hjemmetjenesten.

Drift

Kommunens ansvar for helse- og omsorgstjenester er hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Kravene til kommunen skjerpes fra år til år, omstilling i HelseNord kan gi konsekvenser for lokale oppgaver på sikt.

Tjenestetype og -omfang er vedtaksstyrt. Tjenestebehov og -type blir vurdert mot lovverket.

Den demografiske utviklingen krever en økt satsing på forebygging og hjemmebaserte tjenester.

Det har over tid vært jobbet aktivt med å øke andel heltidsstillinger innenfor sektoren. Andelen ansatte med uønsket deltid minker. Effekten hentes gjennom flere alternative arbeidstidsordninger og fleksible ansatte.

Omsorgstrappen i Dyrøy vil se ut som følger:

1. Generelt forebyggende arbeid
2. Forebyggende hjemmebesøk
3. Hjemmesykepleie
4. Omsorgsbolig
5. Heldøgns tilbud i omsorgsbolig
6. Institusjonsplass ved sykehjemmet

Legetjeneste

Legevakt er lokalisert i Bardu, der samarbeidskommunene er Målselv og Bardu, samt kommunene i Astafjordlegesamarbeidet.

Legesamarbeid inngått med Astafjordlegen fra 01.07.21. Hjelpepersonell tiltrådte fra samme tid. Lokalt legekantoret er åpent hver ukedag. Legestilling vil være ledig fra slutten av desember '23. Stilling lyst ut. Fast lege ved kontoret er en forutsetning for å ta imot lokal LIS 1 – lege (Turnuslege). Det sees på mulighet for alternative arbeidstidsordninger samt kompletterende stilling som strekker seg over flere kontorsteder.

Astafjordlegen er delaktig i bemanningsplanen for Bardu interkommunale legevakt. Legetjeneste og legevakt må sees i sammenheng.

Kommunepsykolog

Kommunepsykolog er ansatt i en vertskommuneavtale med Sørreisa, der Dyrøy er vertskommune. Funksjonen er fordelt med 40% i Dyrøy Kommune og 60% i Sørreisa Kommune.

Tjenesten arbeider forebyggende, tverrfaglig og på systemnivå. Kommunepsykologen vil fortsatt være en sentral aktør i forebyggende arbeid for barn og unge, det er også tillagt noe klinisk arbeid til stillingen.

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Innen tjenesten budsjetteres det med to stillinger, -en helsesykepleier samt en sykepleier. Utvidelse av tjenesten til to stillinger er muligjort gjennom prosjektmidler som i sin helhet finansierer sykepleierstillingen i 3-4 år. For 2024 vil det i tillegg til ordinært helsestasjonsarbeid satses på forebyggende arbeid i skolen, samt utstrakt samarbeid med kommunepsykolog og fysioterapitjenesten. I Dyrøy er vaksineringsarbeidet rettet mot risikogrupperne tillagt helsestasjonen. Mottak av flyktninger medfører ekstra oppgaver på Helsesykepleiertjenesten.

Jordmortjeneste

Dyrøy kommune har over år kjøpt ca 10% jordmortjeneste fra Senja kommune. Jordmor har frem til Covid-perioden hatt kontordager i Dyrøy. Reduksjon i barnefødsler i samarbeidskommunene Dyrøy og Sørreisa fremtvinger effektivisering av jordmortjenesten, dette betyr at svangerskapskontrollene utføres ved fødestua på Finnsnes, slik at ikke for mye tid bindes opp i kjøring. Obligatoriske hjemmebesøk vil prioriteres. For øvrig er fødestua på Finnsnes kontaktpunkt for føde/barsel - familier ved behov.

Fysioterapitjenesten

Tjenesten dekkes av Fysioterapeut i hel stilling med spesialkompetanse i psykomotorisk fysioterapi. Privatpraktiserende fysioterapeut er ikke i tjeneste. Det planlegges å ta inn turnusfysioterapeut for å styrke tjenesten og muliggjøre deltakelse i forebyggende arbeid blant barn og unge. Utgiftene knyttet til turnusfysioterapeut søkes dekket gjennom prosjektmidler samt obligatorisk fastlønnstilskudd.

Post	Økonomi
Lønnsutgift	436 860
Fastlønnstilskudd	-240 000
Økte refusjoner HELFO	-40 000
Prosjektmidler 40% tilskudd	-240 000
Sluttsum pr år	-84 000

Sykehjem, Rehab, tjenester til funksjonshemmede og hjemmetjenester

Sykehjemmet har hatt kapasitet på 8 sengeplasser i 2023. Renovering av to avdelinger med til sammen 16 plasser ferdigstilles ca februar 2024. I budsjett for 2024, tas det høyde for å ha opptil 16 institusjonsplasser av 24, i drift. Avhengig av pasientenes tilstand vil det fortløpende vurderes hvordan bemanningen kan kombineres av ansatte i hjemmesykepleie og institusjon. Det nye dagsenteret vil tas i bruk, så snart bygningsmassen ferdigstilles, med tilbud til hjemmeboende eldre.

Personalspennet på enhetsleder PLO er på rundt 45-50 ansatte. Demografisk utvikling i perioden vil medføre behov for å vurdere bemanning av enhetslederstilling i hjemmetjenesten i henhold til vedtatte organisasjonsstruktur.

Arbeidstidsordninger for å fremme heltidskultur:

- I hjemmetjenesten har ansatte mulighet til å gå lange vakter i helgene (14 t) inkl. en time hvile dette resulterer i arbeid hver 4. helg
- I sykehjemmet har ansatte mulighet til å gå 3-3 turnus, med tre vakter på og tre vakter fri. Disse jobber to helger på og har to helger fri. Alternativt standard turnus med vanlige vakter og arbeid hver 3. helg. Samt en ekstra helg pr 12. uke. Noen går kun nattevakter.

Ved hver endring av turnus og arbeidsforhold, tilstrebes økning i andel heltidsstillinger, så langt er det kun 7 personer som går i uønsket deltid – i økende stillingsstørrelser. Rapportering i forhold til heltidskultur gjøres til hvert møte i adm.utvalget.

Prosjekter/tiltak i perioden

- KlinObs kommune (PLO)
- Demensplan (PLO)
- Helhetlig pasientforløp (PLO)
- Riktig antibiotikabruk i sykehjem (PLO)
- Velferdsteknologi - Digitale tilsyn (Nattugla) tas i bruk som hjelpemiddel PLO)
- Forebyggende hjemmebesøk (PLO+ERGO+Fysio)
- Hjemmerehabilitering (lavterskel) (PLO+Ergo+Fysio)
- Dokumentasjon av helsehjelp – struktur og metode (PLO)
- Mentorprogrammet videreføres i driften (PLO)
- Samarbeid inn mot andre enheter om forebyggende arbeid rettet mot sårbare grupper

Prosjektmidler/tilskudd

Tidlig innsats for barn og unge har utløst betydelige tilskuddsmidler til kommunen. Søknaden spesifiserte at kommunen ønsker å sikre eksisterende tjenestetilbudet samt å spisse tiltak rettet mot sårbare grupper. I tillegg ble det søkt om, og innvilget, midler til styrking av helsestasjon og skolehelsetjeneste fra Helsedirektoratet.

Prosjektmidler tildelt i 2023, søkes videreført, styrking av helsestasjon og skolehelsetjeneste har en ramme på 3 år, mens de øvrige har en ramme på 4 år. Midlene må rapporteres og søkes på årlig.

Formål	Andel stilling	Årssum
Kommunepsykolog	30 %	316 713,00
Ungdomsordinator	40 %	306 400,00
Ungdomsarbeider (klubb)	30 %	229 464,00
Ergoterapeut	10 %	69 600,00
Sosionom (andel boligveileder)	40 %	273 200,00
Sykepleier i Helsestasjon/skole	50 %	373 636,00
Frikjøp Psykomot fysioterapeut	40 %	369 440,00
Andel psykiatrisk sykepleier	10 %	80 601,00
Styrking av helsestasjon/skolehtj	50 %	356 000,00
Sum tildelte tilskuddsmidler '23		2 375 054,00

Fremtidsutsikter

Demografisk utvikling stiller krav til kompetente ansatte, lettetrevne institusjonsplasser, omsorgsboliger og sentrumsnære boliger for seniorer.

Rekruttering av høyskoleutdannet helsepersonell og leger er krevende. Spesialiseringer vi har spesielt behov for er innen palliasjon, kreftomsorg, eldreomsorg, klinisk sykepleie, helsesykepleie.

Det er en balansegang når driften skal tas ned samtidig som organisasjonen skal rustes for kommende års utfordringer med kompetansebygging og heltidskultur som fundament. Lederstrukturen innen Helse- og omsorgssektoren er svært sårbar, og det vil være vanskelig å prioritere ressursbruk som kan gå på bekostning av direkte tjenesteyting og kvalifisert helsepersonell.

Økonomi

HELSE- OG OMRORG			
	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Driftsinntekter	-7 610 849	-6 794 000	-7 410 000
Driftsutgifter	54 706 540	55 214 773	61 148 250
Netto	47 095 690	48 420 773	53 738 250

Budsjettet for kommende økonomiplanperiode bygger på budsjett for 2023 justert for andre relevante politiske vedtak gjort i løpet av 2023, samt forhold som er belyst gjennom rammeområdets regnskapsrapporteringer.

Følgende er lagt til grunn i konsekvensjustert:

Helse- og omsorg		2024	2025	2026	2027
Endringer vedtak / hendelser (konsekvensjusteringer):					
Justering kostnader jordmortjeneste		25 000	25 000	25 000	25 000
Justering kostnader legetjenesten		3 916 500	3 916 500	3 916 500	3 916 500
Opphør avtale privat fysioterapeut		-248 500	-248 500	-248 500	-248 500
Økt brukerbetalign Helfo	A	-908 000	-908 000	-908 000	-908 000
Økt tilskudd LIS 1		-173 000	-173 000	-173 000	-173 000
Tatt bort engangsbevilgning 2023, gardiner og utstyr dagsenter		-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
Økt refusjon ressurskrevende tjenester (4,3 %)		-21 000	-21 000	-21 000	-21 000
Justering kostnader BPA		-821 000	-821 000	-821 000	-821 000
Tiltak/ satsninger lagt inn:					
Tilskudd helsestasjon 2024 og 205		-344 000	-344 000		
Tilskudd legevakt		-1 000 000			
Tilskudd til prosjekt barn og unge	B	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	
Økt avlastning 40 % (ansvar 391)		139 500	280 000	280 000	280 000
Åpne ny sykehjemsavdeling (3 årsverk, heltidskultur)		1 512 000	2 015 000	2 015 000	2 015 000
konkrete omstillings- og innsparingstiltak lagt inn:					
Andel nedtrekk	C		-6 326 000	-247 000	-6 986 000

Ramme 4 – Samfunnsutvikling og infrastruktur

Kommunalsjef, som på dette området er Rådmannen favner om områdene; Teknisk, Bygg eiendom og anlegg, Selvkost, Vei og Kultur

Drift

Dette rammeområdet favner over et bredt tjenestefelt som hvor hvert enkelt felt krever en særskilt kommentar.

Enhet for tekniske tjenester

Enhet for tekniske tjenester ledes av enhetsleder hvor ca. 50% av oppgavene er dedikert dette fagområdet (50% byggesak og matrikkel). Enhetsleder har det overordnede ansvaret for forvaltning og drift av bygg/eiendom, VAR-området og vei. Stillingen ble fra 01.01.20 tatt ned til 50% da alt av investeringsprosjekter ble lagt inn i en nyopprettet prosjektlederstilling. Denne stillingen er forutsatt å

løpe så lenge man har større investeringsprosjekter gående slik som i dag. Enheten har pr. i dag 4,5 stillinger innenfor vedlikehold og drift. Kommunalt brannvern er også underlagt Enhet for tekniske tjenester.

Bygg, eiendom og anlegg er i budsjettssammenheng samlet under en paraply for ha et budsjettmessig totalbilde. I løpende drift er både vedlikehold, renhold og øvrige vaktmestertjenester underlagt teknisk. Ansvar for utleie er organisatorisk fordelt over flere rammeområder.

I årene framover vil behovet for vedlikehold og opprusting av kommunal bygningsmasse være forholdsvis stort. Vi har et etterslep som krever ressurser, særlig på endel utleieobjekter. Samtidig er det behov for ressurser til opprusting av kommunale veier og annen infrastruktur. Utskifting av veilys har vært gjort etappevis over flere år, og må videreføres i samme takt og omfang.

VAR-området (selvkost) er også underlagt Enhet for tekniske tjenester. Deler av enhetens ressurser er særskilt dedikert drift innenfor dette området. Et nytt vannverk med nye styringssystemer og rutiner krever særskilt kunnskap og kapasitet som er viktig å fokusere på. Lekkasjesøk og oppgradering av fordelingsnett er en prioritert del av drifta

Enhet for kultur

Enheten favner bredt over det som defineres innenfor kulturbegrepet, men har en egen organisering innenfor bibliotek, kulturskole, frivilligsentralen og ungdomsarbeid. 2023 har vært et aktivt år med fokus på samarbeid med andre enheter og lag og foreninger.

Dette har generert gode tilbud til befolkningen i kommunen. Spesielt sosiale sammenkomster og kultur for eldre og gode møteplasser som inkluderer og forbygger for unge, og det er lagt et godt grunnlag som vil bygges videre på i 2024.

Enheten vil fortsette å ha fokus på eksterne midler. Det gir Dyrøy kommune mulighet til å gi gode tilbud og være både innovativ og mer attraktiv.

Vi ønsker å jobbe for et regionalt samarbeid som imøtekommer interessen hos unge der de er i dag. Dyrøy folkebiblioteket har jobbet med synlighet og er en populær møteplass. Utlån av barnebøker har gått ned, men utlån på skolebiblioteket er økt. Utlån av voksenbøker er økt og det samme gjelder faglitteratur. Vi fortsetter med fokus på å øke leseglede for barn og unge og flere som bruker biblioteket.

Vedlikehold, og til dels drift av eiendomsmassen, er ikke tilstrekkelig ivaretatt gjennom den organisering og de rammer som i dag er etablert. Særlig vedlikeholdsetterslepet begynner å bli på et nivå som krever tiltak.

Økonomi

SAMFUNNSUTVIKLING OG INFRASTRUKTUR			
	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Driftsinntekter	-17 288 495	-18 320 000	-20 672 000
Driftsutgifter	31 854 453	29 028 951	32 566 000
Netto	14 565 958	10 708 951	11 894 000

Budsjettet for kommende økonomiplanperiode bygger på budsjett for 2023 justert for andre relevante politiske vedtak gjort i løpet av 2023, samt forhold som er belyst gjennom rammeområdets regnskapsrapporteringer.

Følgende er lagt til grunn i konsekvensjustert:

Samfunnsutvikling og infrastruktur		2024	2025	2026	2027
Endringer vedtak / hendelser (konsekvensjusteringer):					
Justering inntekt utleie basseng til Sørreisa kommune		273 000	273 000	273 000	273 000
Økt gebyrinntekt vann		-1 204 000	-1 204 000	-1 204 000	-1 204 000
Økt gebyrinntekt avløp		-371 000	-371 000	-371 000	-371 000
Redusert bruk av selvkostfond avløp		259 000	259 000	259 000	259 000
Økt gebyrinntekt slam	A	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
Økt kostnad renovasjon, Senja Avfall IKS		229 000	229 000	229 000	229 000
Økt gebyrinntekt renovasjon		-286 000	-286 000	-286 000	-286 000
Redusert bruk av selvkostfond renovasjon		148 000	148 000	148 000	148 000
Økt gebyrinntekt feiing		-172 000	-172 000	-172 000	-172 000
Økning vintervedlikehold veier		890 000	890 000	890 000	890 000
Økt tilskudd frivilligsentralen		-17 000	-17 000	-17 000	-17 000
Tiltak/ satsninger lagt inn:					
	B				
konkrete omstillings- og innsparingstiltak lagt inn:					
Søke på ulike prosjekttilskudd - kultur	C	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Andel av nedtrekk			-1 307 000	-51 000	-1 444 000

9. INVESTERINGSDELEN AV ØKONOMIPLANEN FOR 2024-2027

Rådmannen foreslår følgende investeringsprogram for planperioden 2024-2027: (Finansieringen vises i den nederste tabelloppstillingen).

Alle investeringer som er til virksomhet som kommer inn under ordningen for momskompensasjon budsjettet med brutto beløp, og momskompensasjon for aktuelle prosjekter er oppført som en del av finansieringen.

Tabellen har også med egenkapitalinnskuddet i KLP budsjettet til kr. 505 000 i 2024. Beløpet kan ikke lånefinansieres, men mens vi tidligere år har budsjettet med bruk av disposisjonsfond og overføring til investering tar rådmannen i årene som kommer sikte på å bruke ubundne driftsfond. Dette er inntekter fra salg av kommunal eiendom (Bolig, maskiner osv.), og som da er inntekter som ikke kan legges inn i ordinær drift.

Tabell inneholder også startlån/ formidlings lån.

Obligatorisk tabell - § 5-5 andre ledd

Tall i hele kroner (inkl. mva)*	Rentesats	5,40 %	5,50 %	5,40 %	5,20 %	Sum
Prosjektnavn/tiltak	2024	2025	2026	2027	2024-2027	
Nye investeringer:						
Flytting av ProCon-hallen til Finlandsmoen	0	500 000	0	0	500 000	
Utstyr brannvesen, hjemler og uniformer	200 000	0	0	0	200 000	
Ny luftkompressor til lagerhall Finlandsmoen	0	157 000	0	0	157 000	
Vei	0	2 500 000	2 500 000	2 500 000	7 500 000	
Stor varebil m/4x4 (brukt)	0	350 000	350 000	0	700 000	
Prosjektering for bytte av lokasjon vedlikeholdsavd	125 000	0	0	0	125 000	
Ombygging ny lokasjon	0	0	2 500 000	0	2 500 000	
Fjernvarmeanlegget (gjenstående arbeider)	312 000	0	0	0	312 000	
Utskifting gatelys til LED	300 000	300 000	300 000	0	900 000	
Båt til brannvesenet	0	0	150 000	0	150 000	
Autovern	0	250 000	187 500	187 500	625 000	
Senger sykehjemmet	240 000	0	0	0	240 000	
Møblering Sykehjemmet	375 000	0	0	0	375 000	
Bygdetorget	13 000 000	0	0	0	13 000 000	
Kontormøbler: Stoler og heve-/senkebord	50 000	250 000	300 000	0	600 000	
Lydanslegg Nordavindshagen	200 000	0	0	0	200 000	
Lyd og lys kultursalen	0	250 000	0	0	250 000	
Garderobeløsning 1. og 2. trinn og SFO	100 000	0	0	0	100 000	
Oppgraderign ute-/lekeområdet skolen	600 000	0	0	0	600 000	
Egenkapitalinnskudd KLP	505 000	505 000	505 000	505 000	2 020 000	
Startlån	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	60 000 000	
Selvkost:						
Fremføring av VA infrastruktur Espenes industriområde	1 400 000	0	0	0	1 400 000	
Utskifting eksisterende vannledninger og kummer	1 300 000	6 100 000	5 800 000	0	13 200 000	
Tidligere vedtatte investeringer og endringer i tidligere vedtatte investeringer som følge av justert fremdrift**:						
Mannskapsbil	1 875 000	0	0	0	1 875 000	
Dyrøy Sentrumsbygg	30 000 000	0	0	0	30 000 000	
Vinduer og dører Brøstad kirke	475 000	0	0	0	475 000	
Større utstyr til vedlikeholdsavdelingen	163 000	0	0	0	163 000	
Biler til hjemmetjenesten	2 400 000	1 200 000	0	0	3 600 000	
Selvkost:						
Etablering av pumpestasjon på Haug	2 700 000	0	0	0	2 700 000	
Brutto nye investeringer	33 707 000	26 162 000	27 592 500	18 192 500	105 654 000	
Brutto tidligere vedtatte investeringer	37 613 000	1 200 000	0	0	38 813 000	
Sum	71 320 000	27 362 000	27 592 500	18 192 500	144 467 000	

	2024	2025	2026	2027	Sum 2024-2027
SUM INVESTERINGER					
Finansiering:					
Overføring driftsmidler egenkapitalinnskudd KPL	-505 000	-505 000	-505 000	-505 000	-2 020 000
Ekstern finansiering	0	-5 500 000	0	0	-5 500 000
Bruk av fond	-7 500 000	0	0	0	-7 500 000
Lånemidler - viderelån	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-60 000 000
Bruk av tidligere års lån	-3 900 000	0	0	0	-3 900 000
Refusjon merverdiavgift	-471 000	-341 000	-688 000	-38 000	-1 538 000
Bruk av nye lånemidler	-43 944 000	-6 016 000	-11 399 500	-2 649 500	-64 009 000
Sum finansiering	-71 320 000	-27 362 000	-27 592 500	-18 192 500	-144 467 000

Prosjekter over selvkost (VAR) er eks. mva. da disse følger ordinær mva. behandling og ikke mva.komp.

Bevilgningsoversikt investering

Obligatorisk tabell - § 5-5 første ledd

DYRØY KOMMUNE - ØKONOMIPLAN 2024- 2027						
Bevilgningsoversikt – investering (i hele kr)	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
1. Investeringer i varige driftsmidler	63 928 621	89 348 000	55 815 000	11 857 000	12 087 500	2 687 500
2. Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	435 935	449 000	505 000	505 000	505 000	505 000
4. Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
5. Avdrag på lån	0	0	0	56 000 000	0	0
6. Sum investeringsutgifter	64 364 556	89 797 000	56 320 000	68 362 000	12 592 500	3 192 500
7. Kompensasjon for merverdiavgift	-7 098 575	-4 230 000	-471 000	-341 000	-688 000	-38 000
8. Tilskudd fra andre	-14 953 889	-7 650 000	0	-5 500 000	0	0
9. Salg av varige driftsmidler	-149 000	0	0	-56 000 000	0	0
10. Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11. Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12. Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
13. Bruk av lån	-46 761 824	-77 468 000	-47 844 000	-6 016 000	-11 399 500	-2 649 500
14. Sum investeringsinntekter	-68 963 288	-89 348 000	-48 315 000	-67 857 000	-12 087 500	-2 687 500
15. Videreutlån	17 216 129	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
16. Bruk av lån til videreutlån	-17 216 129	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000
17. Avdrag på lån til videreutlån	665 625	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000
18. Mottatte avdrag på videreutlån	-1 282 755	-1 100 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 100 000
19. Netto utgifter videreutlån	-617 130	0	0	0	0	0
20. Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0
21. Avsetninger til bundne investeringsfond	790 121	0	0	0	0	0
22. Bruk av bundne investeringsfond	-172 991	-449 000	0	0	0	0
23. Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
24. Bruk av ubundet investeringsfond	-550 000	0	-8 005 000	-505 000	-505 000	-505 000
25. Dekning av tidligere års udekket beløp	5 148 732	0	0	0	0	0
26. Sum overføring fra drift og netto avsetninger	5 215 862	-449 000	-8 005 000	-505 000	-505 000	-505 000
27. Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Noen prosjekter er forskjøvet i tid og vil bli gjennomført i 2024. Låneopptaket er gjort i 2023, slik at behovet for nye lån i 2024 vil være på ca. 43,9 mill. 2/3-deler av dette (30 mill.) er knyttet til Dyrøy sentrumsbygg.

I likhet med de foregående år er investeringstakten tatt noe ned, men det foreslåtte investeringsprogrammet må likevel sies å være ekspansivt. Som nevnt er en del av bildet at noen investeringsprosjekter er iverksatt senere enn planlagt. Prosjekter som lå inne i økonomiplanen for 2023-2026 med bevilgning for 2024 er videreført, men det er gjort ny vurdering av kostnadsrammene.

INVESTERINGER

Flere av de nye større tiltakene er kommentert i kapitler ovenfor, slik at det i stor grad henvises til disse ut over en kort oppstilling her.

Flytting av ProCon-hallen til Finlandsmoen

Brannstasjon har meget begrenset plass, bilhallen som er beregnet på bilene, er oppfylt av utstyr som brannvesenet på ha i beredskap, men som ikke brukes daglig. Får å avhjelpe denne plassmangelen, vil løsningen være å bygge en frittstående dobbelkaldgarasje i nærheten av brannstasjon. Ene delen av garasjen benyttes av forebyggende/feierbilen, andre delen til lager av utstyr som kan stå lagret kaldt.

Rådmannen foreslår at ProCon-hallen flyttes til Finlandmoen og benyttes til dette og andre formål.

Utstyr brannvesen, hjelmer og uniformer

Hjelmene har en begrenset levetid på 10 år for være godkjent til bruk innsats, (HMS) dagens hjelmer er nærmest moden for utskifting.

Mange av uniformene som benyttes i dag, er meget slitt og tilfredsstillende ikke lenger kravet ved spesielt røykdykking. Brannmannskapene har ikke reserve uniformer, og med to hendels tett med kort mellomrom vil skape utfordringer.

Ny luftkompressor til lagerhall Finlandsmoen

Anskaffelse av ny luftkompressor.

Vei

Kommunen har tidligere kjørt et vedlikeholdsprogram for vei som ble avsluttet i 2020. Fortsatt er det kommunale veistrekninger som er i svært dårlig forfatning, og som også begynner å bli kritisk i forhold til forsvarlig brøyting på vinterstid.

Investeringstiltak i form av forarbeider og asfaltering av kommunale veier vil presenteres i egen politisk sak. Budsjettert avsetning avhenger av hvilke prioriteringer som følger av politisk behandling av asfaltprogrammet. Det antas budsjettert for, og utført ett tiltak (veistrekning) pr. år fra og med 2025.

Stor varebil 4x4 (brukt)

Innkjøp av brukte firehjulstrekkere til bruk hos uteseksjonen. Opprinnelig foreslått innkjøp av en bil også i 2024. Da teknisk har kjøpt inn ene bil senhøsten 2023 foreslår rådmannen at neste bil kjøpes inn i 2025. Dette også for å redusere det samlede investeringstrykket.

Prosjektering for bytte av lokasjon vedlikeholdsavdelingen

Forslag fra rådmannen om å utrede flytting av vedlikeholdsavdelingen fra dagens lokasjon til lagerbygg Finlandsmoen, samme bygg som brenna og redning holder til i dag.

Ombygging av lokasjon

Dersom prosjektering konkluderer med at flytting av vedlikeholdsavdelingen skal gjennomføres avsettes det midler til ombygging.

Prosjekt «*Prosjektering for bytte av lokasjon vedlikeholdsavdelingen*» vil avklare kostnader for ombygging.

Fjernvarmeanlegget (gjenstående arbeid)

Gjenstående arbeider på tilbygg for gassanlegg og bygget for øvrig. Diverse blikkenslagerarbeider, beslag portomramming, overgang vegg/tak. Diverse utenomhusarbeider som planering/arrondering av adkomstvei/inngangsparti

Gatelys – LED

Videreføring av pågående prosjekt for bytting av gatelys til led. Deler av kommunens portefølje av gatelys er gammel, sågar har noen armatur hvor det ikke er mulig å anskaffe nye pærer. På sikt bør alt av armatur erstattes med LED. Tiltaket er en videreføring av et påbegynt arbeidet.

Båt til brannvesenet

Redning på vann/hav er en av mange oppgaver kommune/brannvesen nå skal ha en beredskap for. I den forbindelse har Dyrøy brannvesen et behov for å kjøpe inn utstyr beregnet for denne typen oppdrag. Egen båt vil bedre overflateredningsberedskapen i kommunen.

Autovern

Bytte av autovern Finnefjell, Skogshamn og supplering Vinje. Det antas budsjettert for, og utført ett tiltak (veistrekning) pr. år fra og med 2025.

Senger og møblering av Sykehjemmet

Møblering av nye sykehjemsavdelinger som åpner i 2024 samt innkjøp av åtte nye sykehjemssenger.

Bygdetorget

Det vises til tidligere politisk behandling for realisering av bygdetorget utenfor Sentrumsbygget. Prosjektet er finansiert av tilskudd fra Troms Holding (5,5 mill.) og fondsmidler (7,5 mill.)

Kontormøbler: Stoler og heve senkebord

I samarbeid med bedriftshelsetjenesten vil det gjøres en kartlegging av ansattes arbeidsplasser. Som tiltak for å redusere sykefravær anbefales det at det settes av midler til innkjøp av ergonomisk riktige kontorstoler, samt heve- og senkebord.

Lydanlegg Nordavindshagen

Dagens lysanlegg ble byttet for noen år siden. Det bør imidlertid kjøpes inn et enklere styringssystem for anlegget, samt supplerende lydanlegg som kan benyttes ved konserter og andre arrangementer i Nordavindshagen.

Lyd- og lysanlegg Kultursalen

Oppgradering av dagens lyd- og lysanlegg i kultursalen på skolen slik at denne blir beregnet til gjennomføring av arrangementer.

Garderobeløsning 1. og 2. trinn og SFO

Det er behov for å skifte ut garderobehyller på 1. og 2. trinn, slik den som ble byttet i 2. etasje. De som er der nå, er slitt og små i forhold til behov. Dagens garderobe ble montert i 1997. Hyller til sko som i dag står på gulvet noe som gjør det vanskelig med renhold.

Oppgradering av ute-/lekeområdet – skolen og bernehegen

Det er lenge siden det er gjort større investeringer i leke- og uteområdene på skolen og i barnehagen. For 2024 foreslår rådmannen at det avsettes en ramme på 0,6 mill. til oppgradering av områdene. Det igangsettes i en prosess med bred involvering for å kartlegge hvilke tiltak som skal iverksettes.

Egenkapitalinnskudd KLP

Det jobbes med å gjennomgå kommunens boligportefølje, og det forventes å selge unna noe. Inntekt fra salg av eiendeler kan ikke brukes til drift, men kan brukes til kjøp av aksjer (Aksjekjøp kan ikke lånefinansieres). For å redusere bruk av disp. fond foreslås det å sette av disse inntektene og benytte det til egenkapitalinnskudd i KLP.

Fremføring av VA infrastruktur Espenes industriområdet

Opparbeiding av infrastruktur til industriområdet. Tilknytning av vann og avløp inkludert kum med avløpspumpeløsning, fremføring av el-kraft og fiber. Kostnader til prosjektering og utførelse (maskinarbeider, materiell, el- og fibertilknytning).

Utskifting av eksisterende vannledninger og kummer

Utskifting av eksisterende vannledninger og kummer, inkludert sluser ventiler etc. Områder som vil prioriteres er Dyrøya, Espenes og Bjørkebakken.

Mannskapsbil brannvesen

Dagen mannskapsbil/hovedbrannbil er en Scania fra 1993 og ble innkjøpt til Dyrøy brannvesen brukt fra Liftservice i 2010/11. Bilen har vært i tjeneste som brannbil i snart 30 år 10 av disse i Dyrøy. I forbindelse med siste EU kontroll på bilen, fikk vi signaler om at bilen begynner å bli sliten, og det kan bli vanskelighet med å få den godkjent, uten store utbedringskostnader. Som tidligere innmeldt som et mulig avvik i forhold mannskapets sikkerhet, er mangelen på sikkerhetsbelter i bilen. Dette er ikke heldig på ett utrykningskjøretøy (selv på eldre biler, der dette ikke var et krav). Så er det påvist rust på ramma, og pumpa på bilen har begynt å lage noen ulyder.

Dyrøy sentrumsbygg

Ferdigstillelse av Dyrøy sentrums bygg i henhold til kommunestyrets vedtak i sak 96/22. For mer informasjon vises det til kommunestyrets tidligere bihandlinger av Dyrøy sentrumsbygg.

Vinduer og dører Brøstad kirke

Prosjektet var meldt inn til økonomiplan 2023-2026, hvor oppstart ble satt til 2024. Kostnadsoverslaget er oppdatert med 2023 priser.

Større utstyr til vedlikeholdsavdelingen

Innkjøp av en sitteklipper og en snøfreser til uteseksjonen.

Innkjøp av el-biler til hjemmetjenesten

Videreføring av investeringsprosjekt vedtatt i økonomiplan 2023-2026. I økonomiplanperioden er det lagt opp til inn kjøp av seks el-biler over en periode på tre år.

Avløpspumpestasjon Haug

Videreføring av investeringsprosjekt vedtatt i økonomiplan 2023-2026. Gjelder område Mohamn. Eksisterende ledning går ut i sjø kun med naturlig fall. Medfører at tidevannet hindrer nødvendig utskifting i røret, og ledning går tett. Må ofte spyles. Årlig kostnad på 30-50 000,- for gjentagende spyling.